

og læring. Læring skal foregå gjennom lek og hverdagsaktiviteter, og læring og omsorg skal sees i sammenheng. Denne tradisjonen ønsker regjeringen å videreføre og hegne om» (s.59).

«Barnehagen har en sentral rolle som arena for omsorg, lek og læring, formidling av språk og kultur og utvikling av sosial kompetanse og fellesskap» (s. 75). Dette er bare noen få utdrag av flere, og i meldinga nevnes mange aspekter ved leken, ikke bare lek i naturen, utelek, fantasilek, men også lek med digitale verktøy.

For det tredje blir kartlegging karakterisert som uetisk. Kritikerne snakker om et statlig barneregister. Nå har snøballen virkelig skutt fart,

og den ruller videre. Skrekkscenariet vil ingen ende ta, og fra barnehageopporet kan vi lese:

«Vi ser allerede nå en tendens til at innholdet i norske barnehager dreies fra lek og samspill med jevnaldrende, til kartlegging og trening av verbalspråk og setningsstrukturer. Samtidig nedprioriteres det som ikke kan fanges opp i et kartleggings skjema, som etikk, kreativitet og kulturelle opplevelser.» Det må være lov å stille forfatterne bak opporet noen kritiske spørsmål: Hvor tar dere dette fra? Hvor har dere vært? Hva med å begrunne påstandene dere kommer med? Er ikke dette fagprosa, og skal da ikke leseren ha krav på et minimum av belegg? Jeg vil kaste ballen tilbake

og si: Gi meg den barnehagen som driller barnet i setningsstruktur og som lukker øynene for det som ikke får plass i kartleggings skjemaet. Jeg vil gjerne være øyenvitne i den barnehagen der dette skjer.

Opporet avslutter med følgende dose: «Et menneskeliv er uvurderlig, og barndommen likeså. Vi vil ikke at overivrige politikere skal legge føringer som truer det beste i den norske barnehagetradisjonen: det helhetlige synet på lek og læring og synet på barn som hele mennesker.» Hva er dette? Innebarer kartlegging en ruinert barndom og at barna blir brennmerket for livet? Hvorfor denne retorikken? Den er langt fra faglig, bare kunnskapsløs og veldig patetisk. ■

Svar til Margareth Sandvik:

Provoserende protester

Bente Ulla
er førskolelærer og
Høgskolelektor i
pedagogikk ved
Høgskolen i Østfold

Formuleringen av et tydelig **nei** til utvidet bruk av kartleggingsmetoder i norske barnehager provoserer Margareth Sandvik. Det kommer ikke som en overraskelse, da Sandvik selv står som selger av kartleggingsmateriale. Mer forbausende er derimot hennes benevnelse av www.barnehageopporet.org som et korstog – en hellig krig. Jeg kan berolige henne med at barnehageopporet har få sammenhenger

med religiøse stridsmål. Derimot er det en faglig protest, begrunnet gjennom faglige standpunkter.

Stortingsmelding 41, Kvalitet i barnehagen, ble fremmet i statsråd 29.05.2009. Solhjell, daværende Kunnskapsminister, var raskt ute med å ufarliggjøre kritikken ved å fremstille den som misforståelser. Denne avfeingen av motstanden gjentok nåværende Kunnskapsminister Halvorsen under behandlingen i Stortinget 02.03.2010. Nå følger Margareth Sandvik opp og insisterer på at de som stiller seg kritisk, ikke har forstått intensjonene i meldingen og peker mot at den også inneholder mer. Dette er jeg fullt klar over. Det er ikke formuleringene om ivaretagelsen av barne-

hagens tradisjon opporet protesterer mot, men til meldingens samtidige forslag om kartlegging av enkeltbarnets ferdigheter. De foreslåtte kartleggingstiltakene samsvarer ikke med en ivaretagelse av barnehagens tradisjon.

Flere og flere lesere av Stortingsmeldingen har uttrykt bekymring for forslaget om nye krav til kartlegging, og den faglige motstanden er bredt fundamentert. I den sammenhengen vil jeg presisere at dette er et debattinnlegg, og derfor benyttes en sjanger som tydelig skiller seg fra vitenskaplige forskningsartikler. For de som har mer interesse i referanser og forskningsmessige kilder, henvises det til vitenskaplige publikasjoner. Det

er likevel på sin plass å understreke at protesten støtter seg til internasjonal og nasjonal forskning som er kritisk til økende bruk av manualer og mapper i pedagogiske institusjoner. Herunder følger både spesialpedagogisk forskning, språkforskning, profesjonsforskning, barnehageforskning, flerkulturell forskning, didaktisk forskning, etisk forskning, for å nevne noe. Jeg er klar over at det er mulig å betrakte det hele i andre perspektiv. Selvsagt kan Margareth Sandvik finne forskning som drar andre slutninger, og det har hun sin fulle rett til.

Margareth Sandvik ber om å få være øyevitne til den barnehagen som lukker øynene for det som ikke får plass i kartleggingskjemaet. Det er ikke blindheten, men nedvurderingen av det som faller uten-

for mappens fokus, jeg er skeptisk til. Her følger et utklipp fra en Årsplan fra en barnehage i 2010: «*For å kunne ta i bruk disse verktøyene er vi avhengig av å ha foresattes samtykke. Dersom en ønsker å reservere seg mot bruk av TRAS og Alle Med, kan en selvfølgelig det, men en må da være klar over at foreldresamtalen vil ha et langt fattigere innhold, i og med at en reservasjon vil bety at en ikke ønsker at barnet sin utvikling blir kartlagt*». Dersom kartleggingstilbudet virker slik årsplanen over formulerer, forringes barnehagens viktige samarbeid med foreldre og foresatte. Da blir det en skjør forsikring at Margareth Sandvik selv har forfattet et kartleggingsmateriale som tar større hensyn til barnehagens lokale liv.

Jeg er ikke alene om mitt stand-

punkt, og pr. dags dato har oppropet 3000 underskrifter, herav over 50 professorer. Førskolelærere, foreldre og en rekke fagpersoner viser nå gjennom sin underskrift at det knyttes betydelige betenkeligheter til det formulerte kravet om økt bruk av dokumentering av enkeltbarn. I Rammeplan for barnehagen heter det at «*Et etisk perspektiv må legges til grunn ved dokumentasjonen av barns lek, læring og arbeid. Både barn og foreldre kan reagere dersom for mye av det som barn sier og gjør blir gjort til gjenstand for skriftlig observasjon og vurdering (KD 2006:49)*». Økt bruk av språkkartlegging er noe jeg reagerer på, både som mor og fagperson. Jeg gjentar gjerne mitt nei, selv om det for noen kan oppleves provoserende og patetisk. ■

